

AVIZ

referitor la proiectul de LEGE pentru realizarea capabilității operaționale de apărare aeriană prevăzută în Concepția de realizare a capabilității operaționale de apărare aeriană cu avioane multirol de generația a V-a, în cadrul programului de înzestrare „Avion multirol de generația a V-a, F-35”, Faza I, și unele măsuri privind derularea contractelor Guvern la Guvern specifice Programului Foreign Military Sales

Analizând proiectul de LEGE pentru realizarea capabilității operaționale de apărare aeriană prevăzută în Concepția de realizare a capabilității operaționale de apărare aeriană cu avioane multirol de generația a V-a, în cadrul programului de înzestrare „Avion multirol de generația a V-a, F-35”, Faza I, și unele măsuri privind derularea contractelor Guvern la Guvern specifice Programului Foreign Military Sales, transmis de Secretariatul General al Guvernului cu adresa nr. 374 din 05.11.2024 și înregistrat la Consiliul Legislativ cu nr. D1192/05.11.2024,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art. 2 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 73/1993, republicată, și al art. 29 alin. (3) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil proiectul de lege, cu următoarele observații și propuneri:

1. Prezentul proiect de lege are ca obiect de reglementare realizarea capabilității operaționale de apărare aeriană prevăzută în Concepția de realizare a capabilității operaționale de apărare aeriană cu avioane multirol de generația a V-a, în cadrul programului de înzestrare „Avion multirol de generația a V-a, F-35”, Faza I, precum și

stabilirea unor măsuri privind derularea contractelor Guvern la Guvern specifice Programului Foreign Military Sale.

2. Precizăm că, prin avizul pe care îl emite, Consiliul Legislativ nu se pronunță asupra oportunității soluțiilor legislative preconizate.

3. Prin conținutul normativ, proiectul de lege face parte din categoria legilor organice, fiind incidente prevederile art. 118 alin. (2) din Constituția României, republicată, iar în aplicarea art. 75 alin. (1) din Legea fundamentală, prima Cameră sesizată este Camera Deputaților.

Avem în vedere că, prin art. 6 alin. (2) din proiect, se instituie o derogare de la prevederile art. 77 alin. (1) din Legea nr. 80/1995 privind statutul cadrelor militare, cu modificările și completările ulterioare.

4. La **Expunerea de motive**, propunem completarea pct. 4.8, în sensul menționării în concret a surselor de finanțare pentru susținerea cheltuielilor ce urmează a fi angajate, cu luarea în considerare a prevederilor din proiect referitoare la acest aspect, respectiv art. 1 alin. (2) și art. 11 alin. (1).

5. La **art. 1 alin. (1) lit. a)**, referitor la sintagma „Letter of Offer and Acceptance”, menționăm prevederile art. 36 alin. (1) teza a doua din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, potrivit cărora *„în cazurile în care se impune folosirea unor termeni și expresii străine, se va alătura, după caz, corespondentul lor în limba română”*.

De asemenea, pentru fluența normei, recomandăm ca expresia „pentru achiziționarea a 32 de avioane F-35, motoare, muniții, suport logistic, serviciul de acces la lanțul global de suport al F-35, echipamente și servicii pentru/de instruire a personalului navigant de aviație, a personalului de sprijin și a personalului tehnic-ingineresc de aviație, echipamente criptografice cu regim special, asistență de specialitate, precum și realizarea de proiecte” să fie înlocuită cu expresia „pentru achiziționarea a 32 de avioane F-35, **a motoarelor, munițiilor, suportului logistic, serviciului** de acces la lanțul global de suport al F-35, **echipamentelor și serviciilor pentru instruirea** personalului navigant de aviație, a personalului de sprijin și a personalului tehnic-ingineresc de aviație, **echipamentelor** criptografice cu regim special **și asistenței** de specialitate, precum și **pentru realizarea de proiecte”**.

La **lit. b)**, pentru cursivitatea normei, sugerăm ca expresia „a unui/unor acord/acorduri” să fie înlocuită cu expresia „a unui **acord sau a unor acorduri**”.

La **alin. (2)**, pentru un plus de rigoare în exprimare, recomandăm ca partea finală a normei să fie reformulată astfel: „prin bugetul Ministerului Apărării Naționale sau prin împrumuturi ori garanții de împrumuturi oferite de Guvernul **Statelor Unite ale Americii** sau **într-o variantă combinată** a acestora”.

6. La **art. 2**, întrucât alin. (1) al art. 1 este alcătuit doar din literele a) și b), norma de trimitere va fi redată sub forma „art. 1 **alin. (1)**”.

7. La **art. 4**, semnalăm că norma de la care se derogă, respectiv art. 16¹ din Legea nr. 346/2006, vizează atribuțiile Direcției generale pentru armamente din Ministerul Apărării Naționale; prin urmare, este de analizat dacă norma derogatorie nu ar trebui să vizeze art. 61 alin. (1) din legea respectivă, referitoare la împuternicirea Ministerului Apărării Naționale de a reprezenta Guvernul României pentru negocierea, semnarea și derularea acordurilor sau contractelor privind asistența de securitate acordată de către guverne străine și/sau organizații internaționale.

Totodată, potrivit uzanțelor normative, recomandăm ca expresia „contractele de tip LOA specifice programelor Air Force Security Assistance Training Squadron - AFSAT și Euro-NATO Joint Jet Pilot Training - ENJJPT, contractele specifice de instruire cu NATO Flight Training Europe - NFTE și contractele specifice de instruire cu statele semnatare ale programelor Euro-NATO Joint Jet Pilot Training - ENJJPT și NFTE” să fie redată astfel: „contractele de tip LOA specifice programelor Air Force Security Assistance Training Squadron, **denumit în continuare AFSAT**, și Euro-NATO Joint Jet Pilot Training, **denumit în continuare ENJJPT**, contractele specifice de instruire cu **programul NATO Flight Training Europe, denumit în continuare NFTE**, și contractele specifice de instruire cu statele semnatare ale **programelor ENJJPT și NFTE**”.

8. La **art. 5 alin. (1) teza a doua**, potrivit uzanțelor de redactare, sugerăm ca expresia „menționate la” să fie înlocuită cu sintagma „**prevăzute la**”.

La **alin. (2)**, potrivit uzanțelor normative, recomandăm următoarea formulare a textului propus:

„(2) Pentru cheltuielile finanțate prin utilizarea instrumentelor specifice Programului Foreign Military Sales, **denumit în continuare** FMS, Ministerul Apărării Naționale gestionează sumele în valută aferente achizițiilor prevăzute la art. 1 alin. (1) lit. a), aflate în contul Federal Reserve Bank of New York, **denumită în continuare** FRBNY, deschis în acest **scop** de către Guvernul Statelor Unite ale Americii pentru România”.

Pe cale de consecință, în cuprinsul **art. 14 alin. (1) și (2)** vor fi folosite acronimele astfel definite.

La **alin. (3)**, potrivit uzanțelor normative, propunem ca în fața normei de trimitere la „art. 16¹” să fie inserat termenul „**prevederile**”. Totodată, pentru evitarea repetiției și concizia normei, recomandăm ca partea finală a normei să fie redactată astfel: „... în conformitate cu prevederile art. 60 din **aceeași lege**”.

La **alin. (6)**, pentru fluența normei, sugerăm ca partea finală a acesteia să fie redată astfel: „... cu excepția serviciilor de instruire a personalului și **de** asistență tehnică, respectiv de către operatorii economici din industria națională de apărare care sunt beneficiari ai produselor, serviciilor și/sau **transferului** de tehnologie”.

La **alin. (8)**, din rațiuni de redactare, propunem eliminarea virgulei care precedă expresia „a bunurilor sau serviciilor”. Totodată, pentru precizia normei, propunem ca în locul expresiei „legislației în materia achizițiilor publice în domeniile apărării și securității” să fie menționate actele normative incidente.

9. La **art. 6 alin. (1)**, pentru concizie, expresia „activități pentru/de” va fi redactată „activități **de**”.

La **partea introductivă a alin. (2)**, potrivit normelor de tehnică legislativă, expresia „alin. 1” va fi redactată „**alin. (1)**”. Totodată, semnalăm faptul că norma este incompletă, întrucât nu este precizat actul prin care ministrul aprobă detașarea. Prin urmare, este necesară revederea și reformularea textului.

Totodată, la **lit. a)**, pentru fluența normei, sugerăm ca virgula introdusă după sintagma „instructori de zbor” să fie înlocuită cu conjuncția coordonatoare „**și**”.

10. La **art. 7 lit. b)**, semnalăm că soluția legislativă potrivit căreia „asimilarea funcțiilor personalului” se va realiza prin ordin al ministrului apărării naționale încalcă principiul ierarhiei actelor

normative prevăzut la art. 4 din Legea nr. 24/2000, întrucât aceste aspecte nu pot fi stabilite la nivel infralegal, fiind de natura legii.

11. La art. 8 alin. (3), pentru redarea corectă a normei de trimitere, expresia „definit la art. 9 și 13 din Legea nr. 35/1990 privind Statutul personalului aeronautic din aviația militară a României, cu modificările și completările ulterioare” va fi redată sub forma „**astfel cum este** definit la art. 9 și 13 din Statutul personalului aeronautic din aviația militară a României, **aprobat prin Legea nr. 35/1990**, cu modificările și completările ulterioare”.

La **alin. (5)**, nefiind prima menționare a actului normativ în textul proiectului, expresia „privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice” se va elimina”. Totodată, pentru un plus de rigoare în exprimare, recomandăm ca expresia „solda de funcție/salariul de bază actualizată” să fie redactată astfel: „solda de funcție **actualizată/salariul de bază actualizat**”.

La **alin. (6)**, semnalăm că este necesară revederea textului, întrucât reglementarea unor aspecte esențiale ce vizează raporturile de serviciu ale cadrelor militare se poate realiza doar la nivelul normelor primare, iar nu la nivel secundar.

12. La art. 9 alin. (1), corelat cu norma de trimitere la „art. 2 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 121/2011”, propunem ca în locul cuvântului „misiunile” să fie scrisă expresia „misiunile **de pace**”.

13. La art. 10 alin. (3), pentru rigoarea exprimării, recomandăm introducerea virgulei înainte de expresia „a căror durată”.

14. La art. 11 alin. (1), pentru respectarea uzanței normative, recomandăm reformularea textului, după cum urmează:

„(1) Fondurile necesare participării la misiunile prevăzute la art. 6 se asigură **de la** bugetul de stat, în limita **sumelor** aprobate cu această destinație **în bugetul Ministerului Apărării Naționale**”.

La **alin. (2) lit. d)**, pentru fluența normei, sugerăm ca expresia „pregătirea, încheierea asigurărilor de sănătate” să fie redactată sub forma „pregătirea **și, respectiv,** încheierea asigurărilor de sănătate”.

La **lit. i)**, pentru același considerent, propunem ca expresia „necesare dezvoltării relațiilor cu autoritățile militare și civile locale, precum și cu populația civilă, asigurarea activităților de protocol” să fie redată după cum urmează: „necesare dezvoltării relațiilor cu autoritățile militare și civile locale **și** cu populația civilă, **precum și** asigurarea activităților de protocol”.

15. La **art. 12 alin. (1)**, referitor la expresia „Participarea personalului la misiunile de instruire, operare, mentenanță”, fără a ne pronunța asupra oportunității soluției legislative propuse, este de analizat dacă semnarea în prealabil a unui angajament nu ar trebui să condiționeze decât participarea personalului la misiunile de instruire, nu și la cele de operare sau mentenanță. De altfel, în cuprinsul aceluiași alineat, dar și al angajamentului prevăzut în anexa la lege se face referire la „specializarea/calificarea dobândită pe timpul **misiunii de instruire**”, iar la alin. (2) se menționează „calificarea dobândită pe timpul **misiunii de instruire**”.

În ipoteza însușirii acestei observații, la norma preconizată pentru **alin. (2)**, este de analizat dacă din textul propus nu ar trebui să rezulte fără echivoc că respectivele cheltuieli efectuate pe timpul misiunii, pe care participantul poate fi obligat să le restituie, sunt cele aferente participării la misiunea de instruire.

Totodată, semnalăm repetarea în cuprinsul normei a expresiei „înainte de expirarea duratei stabilite prin angajamentul prevăzut la alin. (1)”; prin urmare, recomandăm revederea și reformularea normei respective.

La **alin. (3)**, considerăm că, prin utilizarea expresiei „situația încetării desfășurării activității stabilite prin angajamentul prevăzut la alin. (1) **din motive neimputabile acestuia**”, norma este lipsită de predictibilitate. Prin urmare, este necesară reformularea textului, astfel încât să fie detaliate în mod expres situațiile care pot conduce, din motive neimputabile personalului militar, la încetarea desfășurării activității stabilite prin angajament.

16. La **art. 13**, întrucât acesta nu conține mai multe alineate, va fi eliminată marcarea cu cifra „(1)”.

17. La **art. 14 alin. (3)**, fiind a doua menționare în text a actului normativ, acesta va fi redat astfel: „**Legea nr. 207/2015**, cu modificările și completările ulterioare”.

18. Referitor la norma propusă la **art. 16**, semnalăm că proiectul de lege mai cuprinde o serie de norme care prevăd emiterea de ordine ale ministrului apărării naționale, respectiv art. 7 partea introductivă, art. 8 alin. (6), art. 9 alin. (3) și art. 11 alin. (2) lit. i). Prin urmare, apreciem că este necesară detalierea normei, întrucât nu este clar ce anume va reglementa ordinul prevăzut la art. 16, având în vedere că și ordinele anterior menționate sunt emise tot în aplicarea prezentei legi.

Sub rezerva observației anterioare, pentru un plus de rigoare normativă și în măsura în care ordinul ministrului nu este clasificat, recomandăm următorul model de redactare a normei:

„Art. 16. – În termen de 120 de zile de la data intrării în vigoare a prezentei legi, măsurile de aplicare a prevederilor ... se aprobă prin ordin al ministrului apărării naționale, care se publică în Monitorul Oficial al României, Partea I”.

19. La **anexă** paragraful doi, pentru unitatea redactării cu titlul proiectului, sintagma „Legea nr. .../2024 pentru realizarea capabilității operaționale de apărare aeriană prevăzută în Concepția de realizare a capabilității operaționale de apărare aeriană cu avioane multirol de generația a V-a, în cadrul programului de înzestrare „Avion multirol de generația a V-a, F-35” va fi redată astfel: „Legea nr. .../2024 pentru realizarea capabilității operaționale de apărare aeriană prevăzută în Concepția de realizare a capabilității operaționale de apărare aeriană cu avioane multirol de generația a V-a, în cadrul programului de înzestrare „Avion multirol de generația a V-a, F-35”, **Faza I, și unele măsuri privind derularea contractelor Guvern la Guvern specifice Programului Foreign Military Sales**”.

PREȘEDINTE

Florin IORDACHE

București
Nr. 1122/06.11.2024